

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 54/2020-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hovan a Hospůdka, s. r. o., M. Gorkého 8, Spišská Nová Ves, v mene ktorej koná advokát JUDr. Tibor Hospůdka, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 221/2011 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 274/2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 274/2017 p o r u š e n é b o l o .

2. [REDACTED] p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 300 € (slovom tristo eur), ktoré j e Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Ing. [REDACTED] priznáva trovy právneho zastúpenia v sume 415,51 € (slovom štyristopätnásť eur a päťdesiatjeden centov), ktoré je Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý uhradiť na účet jeho právneho zástupcu Advokátskej kancelárie Hovan a Hospůdka, s. r. o., M. Gorkého 8, Spišská Nová Ves, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 221/2011 (ďalej aj „namietané konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 274/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 23. septembra 2011 na Okresnom súde Spišská Nová Ves žalobu o zaplatenie finančnej sumy 652,13 € s príslušenstvom. Okresný súd Spišská Nová Ves po vydaní platobného rozkazu 16. novembra 2011 sťažovateľovi oznámil, že na námietku miestnej nepríslušnosti žalovaného bola vec postúpená okresnému súdu.

Okresný súd na pojednávaní 17. júna 2013 vydal rozsudok, ktorým vyhovel sťažovateľovi a uložil žalovanému zaplatiť požadovanú finančnú sumu aj s príslušenstvom.

Na základe odvolania žalovaného krajský súd uznesením z 18. novembra 2014 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní okresný súd na pojednávaní 19. septembra 2016 rozsudkom žalobu sťažovateľa zamietol. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ 25. novembra 2016 odvolanie a 17. januára 2017 zaslal repliku. Vec bola spolu s odvolaním postúpená krajskému súdu 27. novembra 2017 a ku dňu podania ústavnej sťažnosti nie je právoplatne skončená.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že 5. septembra 2019 podal predsedovi krajského súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní krajského súdu. Sťažnosť bola vyhodnotená ako dôvodná a predseda krajského súdu sťažovateľovi oznámil, že vzhľadom na aktuálnu zaťaženosť senátu bude vec prejednaná a rozhodnutá v priebehu prvého štvrtroka 2020. Podľa sťažovateľa vzhľadom *„na predmet konania a to zaplatenie sumy 652,13 EUR na základe Leasingovej zmluvy nie je čo do predmetu sporu taká faktická zložitosť veci, nakoľko leasingové zmluvy nie sú v právnej praxi súdov výnimočné spory. Účastník sporu- žalobca svojim správaním nespôsobil prietahy v konaní.*

Žalobca sa len raz ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní a vo svojom ospravedlnení z neúčasti na súdnom pojednávaní zo dňa 15.05.2013 vyjadril súhlas, aby sa predmetné pojednávanie konalo bez prítomnosti žalobcu, ako aj jeho právneho zástupcu. Všetky písomnosti adresoval žalobca súdu v súdom určených lehotách.“

Napriek tomu v jednoduchej právnej veci je vedené súdne konanie viac ako 8 rokov. Od postúpenia veci z dôvodu miestnej príslušnosti bola vec na okresnom súde vedená *„dva roky a po zrušení rozsudku Okresného súdu Bratislava Krajským súdom v Bratislave rok a deväť mesiacov. Desať mesiacov vznikali prietahy v konaní od doručenia vyjadrenia žalobcu k vyjadreniu žalovaného po postúpenie veci druhoінстанčnému súdu. Okresný súd Bratislava II. postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave až dňa 27.11.2017.“*

Od tohto dátumu krajský súd nevykonal v odvolacom konaní žiaden úkon.

Sťažovateľ žiada aj primerané finančné zadostučinenie z dôvodu, že *„prietahy v konaní zapríčinené súdom spôsobujú trvalý stav právnej neistoty, ktorý trvá už od roku 2011, v dôsledku čoho sťažovateľ utrpel nemajetkovú ujmu vyplývajúcu z neprimeranej dĺžky konania, ako aj z dôvodu frustrácie a utrpenia z preťahovanej dĺžky konania.“*

4. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo [REDAKOVANÉ], nar... trvale bytom... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2Co/274/2017 porušené bolo.

Základné právo [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II. v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/221/2011 porušené bolo.

[REDAKOVANÉ]... priznáva finančné zadostučinenie vo výške 3.000 EUR (slovom tritisíc eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

[REDAKOVANÉ]... priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 2.000 EUR (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II. povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Krajský súd Bratislava a Okresný súd Bratislava II. sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 415,51 EUR (slovom štyristopätnásť eur päťdesiatjeden centov) na účet Advokátskej kancelárie Hovan a Hospúdko, s.r.o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

5. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady pre prijatie ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie, a preto ju uznesením č. k. II. ÚS 54/2020-9 zo 6. februára 2020 prijal na ďalšie konanie. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedníčku okresného súdu a predsedu krajského súdu, aby sa vyjadrili k prijatej ústavnej sťažnosti a zároveň oznámili ústavnému súdu, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

II.

Vyjadrenie odporcu a replika sťažovateľa

6. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. Spr 16/2020 z 28. apríla 2020, v ktorom predsedníčka okresného súdu predložila chronologický prehľad procesných úkonov, z ktorého vyplýva:

„23.09.2011 – návrh na zaplatenie istiny doručený na OS Spišská Nová Ves...

02.12.2011 – spis postúpený na OS BA II ako miestne príslušný, sp. zn. 14C/221/2011

11.01.2012 – stanovený termín na deň 04.05.2012

04.05.2012 – pojednanie veci, výsluch účastníkov, odročené za účelom výsluchu svedkov na 21.09.2012

21.09.2012 – úradný záznam – ospravedlnenie svedka z neúčasti, nakoľko sa dostavil omylom na OS Poprad

21.09.2012 – pojednanie veci, výsluch svedkyne, odročené na ďalší termín 11.01.2013

21.09.2012 – predvolanie svedka

11.01.2013 – výsluch svedka, vyjadrenie strán sporu, odročené na termín 15.05.2013

28.01.2013 – doplnenie dôkazov zo strany žalovaného

31.01.2013 – zaslanie podania na vedomie žalobcovi

15.05.2013 – žiadosť zástupcu žalobcu o ospravedlnenie z pojednávania z dôvodu kolízie pojednávaní

15.05.2013 – vyjadrenie zástupcu žalovaného, odročené na termín 17.06.2013

17.06.2013 – záverečné reči účastníkov, oboznámenie obsahu spisu, dokazovanie vyhlásené za skončené, na pojednávaní vyhlásený rozsudok

21.06.2013 – vyčíslenie trov konania

13.09.2013 – odvolanie žalovaného

06.12.2013 – výzva žalobcovi na vyjadrenie k odvolaniu

14.01.2014 – spis predložený odvolaciemu súdu na rozhodnutie

18.11.2014 – uznesenie KS BA, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie

05.02.2015 – spis doručený na OS BA II
11.02.2015 – doručovanie rozhodnutie účastníkom konania
04.06.2015 – stanovený termín pojednávania na deň 04.11.2015
04.11.2015 – prejednanie veci, výsluch účastníkov, odročené na ďalší termín
05.02.2016
12.11.2015 - vyjadrenie žalovaného
23.11.2015 – vyjadrenie žalovaného doručované na vedomie žalobcovi
23.11.2015 – návrhy na dokazovanie zo strany žalobcu
18.01.2016 – vzájomné doručovanie vyjadrení účastníkom
21.01.2016 – oznámenie účastníkom konania o zrušení termínu pojednávania
z dôvodu PN sudcu
JUDr. Michal Dzurdzík
02.03.2016 - zmena zákonného sudcu (Dodatok č. 5 k RP na rok 2016, dlhodobá PN
zákonnej sudkyne)
25.05.2016 – poplatkové preverenie spisu - výzva žalovanému na úhradu za podaný
odpor, výzva žalovanému na úhradu SP za odvolanie
01.07.2016 – stanovený termín na 19.09.2016
19.09.2016 – prejednanie veci – dokazovanie vyhlásené za skončené, vyhlásený
rozsudok
30.11.2016 – odvolanie žalobcu voči rozsudku
30.11.2016 – výzva žalovanému na vyjadrenie k odvolaniu
16.12.2016 – vyjadrenie žalovaného k odvolaniu
19.12.2016 – vyjadrenie doručované na vedomie žalobcovi
JUDr. Jana Štepániková
11.11.2017 – zmena zákonného sudcu (Dodatok č. 1 k RP na rok 2017, návrat sudcu
z dlhobovej PN)
24.01.2017 – vyjadrenie žalobcu
27.02.2017 – výzva žalobcovi na úhradu SP za odvolanie
20.09.2017 – neuhradený súdny poplatok – dané na vymáhanie do justičnej
pokladnice

20.09.2017 – spis predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi na vypracovanie prekladacej správy

22.11.2017 – vyjadrenie k odvolaniu doručované na vedomie žalovanému

27.11.2017 – spis predložený Krajskému súdu v Bratislave“

V liste predsedníčka okresného súdu zároveň vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„Sudkyňa tunajšieho súdu JUDr. Jana Štepániková, začala vo veci vykonávať potrebné úkony a dňa 17.06.2013 bol vyhlásený vo veci rozsudok. Dňa 14.01.2014 bol spis predložený na základe odvolania na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave, ktorý dňa 05.02.2015 spis tunajšiemu súdu vrátil s tým, že rozsudok tunajšieho súdu zrušil.

Vzhľadom na dlhodobú práceneschopnosť JUDr. Jany Štepánikovej vo veci v období od 05.02.2016 do 11.01.2017 konal vo veci zastupujúci sudca JUDr. Michal Dzurdzik, ktorý vo veci opätovne rozhodol dňa 19.09.2016.

Z dôvodu podaného odvolania zo strany žalobcu bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o podanom odvolaní dňa 27.11.2017, kde sa spis nachádza doposiaľ.“

7. Krajský súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. 1 SprV 114/2020 z 31. marca 2020, v ktorom predseda krajského súdu predložil chronologický prehľad procesných úkonov napadnutého konania a uviedol, že predmetný spis bol 1. marca 2019 prevzatý zákonnou sudkyňou, ktorá bola týmto dňom dočasne pridelená na výkon funkcie sudcu na krajskom súde. Uvedeným dňom prevzala zákonná sudkyňa celkom 175 nerozhodnutých spisov. Okrem toho senát krajského súdu 2 Co má v oddelení celkom 330 nevybavených spisov s tým, že rozhoduje aj agendu poručenskú. Ďalej uviedol: *„Z dôvodu vyššie uvedených počtov nevybavených spisov a z dôvodu vybavovania aj agendy poručenskej, ktorá je agendou vyžadujúcou zrýchlené konanie, nebolo v objektívnych možnostiach referujúcej sudkyne vybaviť predmetnú vec. Na základe sťažnosti, ktorú žalobca podal dňa 09.09.2019 predsedovi Krajského súdu v Bratislave, bola vec referujúcou sudkyňou naštudovaná i mimo poradia a na deň 25.03.2020 bol stanovený termín pojednávania.*

... z dôvodu režimových opatrení pred šíriacim vírusom COVID-19, ktoré boli vydané predsedom Krajského súdu v Bratislave dňa 16.03.2020, bolo pojednávanie stanovené na termín 25.03.2020 zrušené. Nový termín pojednávania bude podľa vyjadrenia [REDAKOVANÉ] vzhľadom na súčasnú situáciu stanovený ihneď, ako to bude možné. Je viac ako pravdepodobné, že na pojednávaní bude vyhlásené konečné rozhodnutie.“

Aj predseda krajského súdu vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.

8. Právny zástupca sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 25. mája 2020 v reakcii na uvedené vyjadrenia okresného súdu a krajského súdu v podstatnom uviedol:

„Vyjadrenie Okresného súdu Bratislava II. v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/221/2011 je zhodnotením situácie vzniknutej na Okresnom súde v danej právnej veci od prijatia návrhu po predloženie veci na ďalšie konanie Krajskému súdu Bratislava a v danej veci nerozporujeme žiadnu skutočnosť ani žiadne tvrdenia okresného súdu, nakoľko ide o stručný časový prierez pridelenia predmetnej veci jednotlivým sudcom, ktorý predmetný spor rozhodovali.

Vyjadrenie Krajského súdu Bratislava je taktiež zhodnotením vykonaných úkonov od doručenia súdneho spisu, cez pridelenie senátu po súčasnosť. Neobsahuje skutočnosti ani tvrdenia, ktoré by sťažovateľ rozporoval.

Sťažovateľ však poukazuje na dlhý časový odstup pre jednotlivé úkony súdu najmä:

- pojednávanie zo dňa 21.09.2012, odročené na 11.01.2013 (4 mesiace)
- pojednávanie zo dňa 11.01.2013, odročené na 15.05.2013 (4 mesiace)
- odvolanie žalovaného 13.09.2013 po výzvu žalobcovi na vyjadrenie k odvolaniu (3 mesiace)
- pojednávanie 04.06.2015, odročené na deň 04.11.2015 (5 mesiacov)
- pojednávanie 04.11.2015, odročené na deň 05.02.2016 (3 mesiace)

Jednotlivé úkony súdu boli vykonávané s niekoľkomesačnými odstupmi čo vo svojej podstate vytvorilo stav, že v konaní o zaplatenie sumy 652,13 EUR s príslušenstvom nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté.

Od predloženia spisu odvolaciemu súdu z dôvodu podaného odvolania žalovaného ubehlo 10 mesiacov. Po predložení spisu odvolaciemu súdu na základe odvolania žalobcu dňa 27.11.2017 ubehlo ku dňu podania tohto vyjadrenia 30 mesiacov.

Sťažovateľ má za to, že došlo k porušeniu jeho práv a poukazuje na odôvodnenie svojej ústavnej sťažnosti a dôvody pre jej podanie boli a sú dané a pretrvávajú a sťažovateľ na nej naďalej trvá.“

9. Pokiaľ ide o chronológiu úkonov okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní, ktoré uviedli predsedníčka okresného súdu a predseda krajského súdu, možno konštatovať, že tieto skutkové okolnosti sa spornými nestali a ústavný súd ich považuje za preukázané.

10. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

11. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 221/2011, v ktorom vystupoval v pozícii žalobcu, a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 274/2017.

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

15. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 154/06, I. ÚS 76/03, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (II. ÚS 26/95, IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017).

16. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

17. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, ktorý súdom prikazuje, aby postupovali v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzali zbytočným prietahom, konali hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

18. Pri posudzovaní otázky, či v konkrétnom súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02,

IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

19. Predmetom konania pred všeobecnými súdmi bola žaloba o zaplatenie finančnej sumy. Ústavný súd konštatuje, že ide o štandardnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Zo skutočností uvedených sťažovateľom a okresným súdom, resp. krajským súdom ani so zreteľom na povahu veci ústavný súd nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o jej právnej či faktickej zložitosti.

20. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd zistil, že dĺžku namietaného konania okresného súdu v menšej miere ovplyvnilo aj správanie sťažovateľa, keďže sa rušil termín pojednávania (nariadený na 15. máj 2013, pozn.) z dôvodu na strane právneho zástupcu sťažovateľa, ako aj s ohľadom na skutočnosť, keď okresný súd musel žalobcu vyzývať (27. februára 2017) na úhradu súdneho poplatku za podané odvolanie a následne, keďže sťažovateľ výzvu neakceptoval, podať návrh (20. septembra 2017) na vymáhanie súdnej pohľadávky do justičnej pokladnice.

21. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní.

22. Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu konštatuje, že okresný súd konal v namietanom konaní v zásade plynulo a nie sú zaznamenané obdobia nečinnosti, v ktorých by okresný súd vo veci dlhšie nekonal bez toho, aby mu v tom bránila závažná prekážka. V popísanom priebehu konania možno identifikovať obdobie nečinnosti

okresného súdu od februára 2016 do júna 2016 súvisiace so zmenou zákonného sudcu a potrebou opätovného naštudovania spisového materiálu. V dôsledku podaného opravného prostriedku proti prvému rozsudku okresného súdu zo 17. júna 2013 bola vec 12 mesiacov na krajskom súde, pričom obdobie konania vedeného krajským súdom nemožno pričítať na vrub okresnému súdu, ktorý dĺžku jeho trvania žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť.

S prihliadnutím na celkovú dĺžku konania vykonávaného okresným súdom a dve vydané meritórne rozhodnutia ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka namietaného konania sama osebe ani zistený ojedinelý priet'ah v konaní nemajú charakter takého ústavne významného pochybenia v postupe okresného súdu, na základe ktorého by reálne mohol ústavný súd dospieť k záveru o porušení základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v namietanom konaní. Ústavný súd pri posudzovaní postupu okresného súdu tiež zohľadnil skutočnosť, že namietané konanie na súde prvej inštalencie vo veci s'ťažovateľa bolo v čase doručenia ústavnej s'ťažnosti ústavnému súdu skončené, a to na základe vydania meritórneho rozhodnutia – rozsudku z 19. septembra 2016, a vec s'ťažovateľa sa aktuálne nachádza na krajskom súde. Ústavný súd preto ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa v tejto časti nevyhovuje (bod 4 výroku tohto nálezu).

23. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu v napadnutom odvolacom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania od postúpenia spisu okresným súdom (prípísom z 27. novembra 2017) do podania ústavnej s'ťažnosti (6. decembra 2019), teda v trvaní viac ako dvoch rokov, prihliadajúc na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania (približne 8 rokov, pozn.), treba už samo osebe považovať za neprimerané. Možno konštatovať, že krajský súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov nečinný minimálne po dobu dvoch rokov. Krajský súd teda dlhodobo vo veci nevykonal žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa s'ťažovateľ ako žalobca počas napadnutého súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu krajského súdu.

V okolnostiach danej veci nebolo možné súhlasiť s názorom krajského súdu o veľkom počte nerozhodnutých vecí. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát

vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec (I. ÚS 6/06).

24. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 1.

25. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Keďže však sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti nenavrhol ústavnému súdu prikázať krajskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, ústavný súd, ktorý je viazaný návrhom petitu, nemohol o tejto skutočnosti rozhodnúť.

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

26. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

27. Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 2 000 € od okresného súdu a v sume 3 000 € od krajského súdu z dôvodov uvedených vo svojej ústavnej sťažnosti, poukazujúc na utrpenú ujmu vyplývajúcu z neprimeranej dĺžky súdneho konania.

28. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

29. Vzhľadom na zbytočné prietahy v postupe krajského súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy najmä charakter predmetu konania, obdobie právnej neistoty sťažovateľa a jeho správanie a všetky okolnosti daného prípadu, ako aj povahu veci (žaloba o úhradu sumy 652,13 € s príslušenstvom), majú na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd

považoval priznanie sumy 300 € za primerané finančné zadost'učinenie (bod 2 výroku nálezu).

VI.

Náhrada trov konania

30. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Právny zástupca sťažovateľa si nárok na náhradu trov konania uplatnil vo výške 415,51 €.

31. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2018, ktorá bola vo výške 980 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2019.

32. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava právneho zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Za dva úkony vykonané v roku 2019 patrí odmena v sume dvakrát po 163,33 € a režijný paušál v sume dvakrát po 9,80 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 346,26 €.

Keďže právny zástupca predložil ústavnému súdu osvedčenie o tom, že je platiteľom dane z pridanej hodnoty, odmena za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom bola zvýšená o 20 %, čo predstavuje celkovú sumu 415,51 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

33. Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu